ماهنامهٔ
مردم
ارگان مرکزی حزب تودهٔ ایران

برای بازگشت پناهندگان سیاسی به میهن مبارزه کنیم!

اخیراً در اتحاد شوروی یك جمعیت قانونی از ایرانیان بنام «جمعیت پناهندگان سیاسی ایرانی مقیم اتحاد شوروی» تشکیل شده است. در این جمعیت هزاران تن از ایرانیان که طی بیست سال اخیر در اثر سیاست تضیق و تعقیب هیئت حاکمه ایران مجبور به جلاء وطن شده اند عضویت دارند. بر احدی پوشیده نیست که از دوران سرکوب جنبش دموکراتیك آذربایجان و بعد ها، پس از سقوط حکومت ملی دکتر مصدق، ارتجاع ایران دهها هزار تن از هم میهنان ما را که در جنبشهای دموکراتیك و ملی شرکت جسته بودند، بدار کشید، تیر باران کرد، در زیر شکنجه کشت، زندانی ساخت، بتبعید گاههای بد آب و هوا فرستاد یا مجبور به جلاء وطن نمود. پناهندگان سیاسی ایرانی تنها در اتحاد شوروی نیستند. در کشورهای سوسیالیستی اروپا نیز تعداد آنها زیاد است. علاوه باید صدها هزار ایرانی دیگری را که در غرب اروپا و در امریکا و کشورهای دیگر اقامت دارند و به علل سیاسی یا نمیتوانند یا مجاز نیستند به ایران باز گردند در این سیاه پرعده پناهندگان سیاسی وارد ساخت. هرگز در تاریخ کشور ما مهاجرت سیاسی از ایران چنین انبوه نبوده است. طبیعی است که این یك وضع فوق العاده غیر عادی است که بر وخامت فضای سیاسی اجتماعی در ایران می افزاید.

پناهندگان سیاسی در کشورهای سوسیالیستی، میهن دوم خویش را یافته اند. احزاب برادر در این کشور ها آنچه را که میتوانستند برای تأمین زندگی و تحصیل و کار و معالجه و استراحت این پناهندگان انجام داده اند. مواهب جامعه سوسیالیستی اثرات خود را در زندگی پناهندگان ایرانی باقی گذاشته و آنها توانستند با استفاده از این مواهب تحصیل کنند، بمقامات عالی علمی دست یابند، در مشاغل خود تخصص پیدا کنند. درسال ۱۹۶۵ بین پناهندگان سیاسی ایرانی ساکن اتحاد جماهیر شوروی و دیگر کشورهای اروپای شرقی بیش از هزار نفر صاحبان تحصیل عالی (لیسانس و فوق لیسانس) بوده است. اینها غالباً کسانی بودند که در آغاز مهاجرت تحصیلات متوسط یا حتی کمتر از متوسط داشته اند. مثلاً در میان پناهندگان سیاسی ایرانی که اکنون در جمهوری شوروی آذربایجان اقامت دارند، در آغاز مهاجرت فقط هشت نفر مهندس بود و در سال ۱۹۶۵ تعداد آنها به ۹۰ نفر رسید. در آغاز مهاجرت فقط ٤ طبیب بود، در سال ذکر شده تعداد آنها به ۸۲ پزشك رسید (که از میان آنها هشت نفر در رشته طب بمقام نامزدی علوم رسیدند). در آغاز مهاجرت در میان این پناهندگان ٤ دامپزشك بود و در سال ۱۹۶۷ تعداد آنها به ۸۳ تن رسید. در این سال در میان مهاجرین ایرانی ۷۰۰ لیسانسیه و ٥٤ نفر دارای معلومات عالی مافوق لیسانس (نامزد علوم) بوده است. عده کثیری در سالهای مهاجرت، تخصص حرفه ای فرا گرفته اند و بلا استثناء همه کودکان پناهندگان سیاسی ایرانی به تحصیل مشغولند. مسئله محرومیت از تحصیل یا وقفه در آن برای این کودکان وجود ندارد.

بقیه در صفحه ۷

نامه کمیته مرکزی حزب توده ایران به کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی بمناسبت چهل و نهمین سال انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر

رفقای عزیز!

کمیته مرکزی حزب توده ایران از جانب خود و از جانب کلیه اعضاء حزب به شما و بوسیله شما به کلیه اعضاء حزب کمونیست اتحاد شوروی و بهمه مردم شوروی چهل و نهمین سالگرد انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر را شادباش میگوید.

در نتیجه انقلاب کبیر اکتبر و استقرار حاکمیت شوروی، روسیه عقب مانده با گامهای شگرف پیشرفته است و کشورهای رشد یافته سرمایه‌داری را یکی پس از دیگری در پشت سر گذاشته است. اکنون اتحاد شوروی یك دولت مقتدر و صنعتی است که توانسته است برای نخستین بار در فضا رخنه کند و دانش جهانی را با کشفیات تازه بنیانی غنی سازد. انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر سیر تاریخ جهانی را دگرگون ساخت و مانند محرك نیرومندی جنبش رهائی بخش خلقها را وارد مرحله نوینی ساخت و مردم کشورهای مستعمره و نیمه مستعمره را به نبرد در راه درهم شکاندن یوغ استعمار و در راه آزادی و استقلال برانگیخت. در نتیجه مبارزه خلقها ارکان بساط استعمار فرو ریخت. اکنون صفوف مردم آسیا و افریقا که استقلال سیاسی بدست آورده اند بیش از پیش فزونی میابد.

اتحاد شوروی باین خلقها پیوست کمك اقتصادی، سیاسی و نظامی مبذول میدارد تا خود را از بند استعمار نو و کهن برهاند. پشتیبانی همه جانبه از پیکار دلاورانه مردم ویتنام بر مبنا تجاوز گران امپریالیست امریکا نمودار درخشان چنین کمکی در شرایط کنونی است و هیچ اظهار بی پایه و پوچی قادر نیست از اهمیت و ارزش این پشتیبانی بکاهد.

اکنون درستی مواضع حزب کمونیست اتحاد شوروی در جنبش جهانی کمونیستی و کارگری بسلك خود بر اتیك مبرهن شده است. سیر زمان نشان داده است که رهبران حزب کمونیست چین چه اندازه از مواضع مارکسیسم - لنینیسم دوری جسته اند.

کامیابیهائی که طی سالیان اخیر اتحاد شوروی در زیر رهبری حزب کمونیست شوروی و کمیته مرکزی لنینی آن به کف آورده است حیثیت و اعتبار جهانی آنرا باز هم بالاتر برده است. حزب ما از صمیم دل و جان به این کامیابیها تهنیت میگوید و آرزومند آنست که بخیر مردم شوروی و سرایای جنبش کمونیستی جهان دستاورد های تازه ای بکف آید.

حزب ما بر ضد تحریکات امپریالیسم و در راه استقلال کشور، ترقی و دموکراتیزاسیون حیات اجتماعی پیوسته و بدون خستگی نبرد میکند. حزب ما از نخستین روز پیدایش خود هوادار پیوند همه جانبه مناسبات ایران و شوروی بوده است و این پیوند را مایه تضعیف مواضع امپریالیسم و استعمار نوین میشمارد، حزب ما میکوشد و خواهد کوشید تا این مناسبات عمیق تر گردد و ایران به استقلال واقعی دست یابد.

فرخنده باد چهل و نهمین سال انقلاب کبیر اکتبر!

استوار باد دوستی مردم ایران با مردم شوروی!

پیروز باد یگانگی و هم پیوستگی جنبش جهانی کمونیستی و کارگری!

کمیته مرکزی حزب توده ایران

مصاحبه ماهنامه مردم با رفیق رادمنش صدر بوروی کمیته مرکزی

درباره برخی مسائل مهم روز

«اخیراً آقاد درمصاحبه باسفیر «ساندی تایمز» گفت که پیمان سنتو پیمانی است بر روی کاغذ. سخنگویان رژیم این اواخر بارها از سیاست ملی و مستقل صحبت کرده اند. در عین حال دولت ایران کماکان سیاست حفظ سنتو را ادامه میدهد وچندی پیش مانورنیروهای سنتو انجام گرفته است. آقای هویدا نیز تصریح کرده است که دولت وی قصد خروج از سنتو ندارد. نظر حزب توده ایران در باره این روش دولت ایران چیست؟ چه خط مشی اساسی را حزب برای سیاست خارجی کشور پیشنهاد میکند؟

رفیق رادمنش ـ شاه درمصاحبه خود با مخبر روزنامه «ساندی تایمز» بنا به ترجمه‌ای که در جراید ایران نشر یافته گفته است: «اگر اتحاد با غرب تنها ورقه‌ایست که شما هروقت لازم بدانید آنرا در دست تکان میدهید یا هر وقت امضا کنندگان دیگر بآن استناد جویند شما آنهارا بفراموشی میسپارید پس ما ناچاریم این حقیقت را درك کنیم که ما نمیتوانیم کاملاً به این «اتحاد ها اتکا داشته باشیم».

این مطلب را شاه پس از اشاره به تصادم پاکستان و هند و ذکر اینکه وقتی پاکستان بکمك هم پیمانان خود احتیاج داشت یاو کمك نکردند، بیان کرده است و گویا این امر است که چشم زمامداران ایران را باز کرده است و این مطلب را درك کرده اند که نمیتوان «کاملاً به این اتحادیه ها اتکاء داشت».

بقیه در صفحه ۲

یك اعدام دیگر

طبق اطلاع مندرجه در اعلامیه روز ۱۷ آبانماه ۱۳٤٥ مقامات نظامی لشکر فارس و منتشره در رادیو و جراید ایران، آقای بهمن پهادری قشقائی سیمه دم روز ۱۰ آبانماه ۱۳٤٥ در میدان تیر باغ تخت شهر شیراز تیرباران شد. دادگاه بهمن قشقائی مانند دیگر دادگاههای نظامی که در سالهای

بقیه در صفحه ۸

اولا بدیهی است برای چنین نتیجه گیری احتیاج به بیش از ده سال که از عمر پیمان نظامی بغداد و سنتو میگذرد نبود . زمامداران ایران میتوانستند از سرنوشت پیمان سعدآباد که کمکی بجیانت رضا شاه نکرد و یا از سرنوشت پیمان بغداد که کمکی به حفظ ملك فیصل ونوری سعید نشود و یا از سرنوشت پیمان سنتو که کمکی به پایدار و مدرس نکرد عبرت گیرند .

ثانیاً دولت ایران نه تنها پندی نگرفت بلکه بعکس پس از انقلاب ژوئیه ۱۹۵۸ عراق به پیشنهاد امضاء قرار داد عدم تهاجم از طرف دولت اتحاد شوروی پشت پا زد و با عجله و شتاب با امریکاییان دو جانبه را امضاء نمود .

ثالثاً اگر قبول کنیم همه این سوادث باندازه کافی گویا نبود که چشم زمامداران ایران را باز کند و تنها تصادم بین پاکستان و هندوستان چنین اثر معجزه آسائی داشته است آنگاه این سئوال مطرح میشود پس چرا حالا باز هم در این پیمان کاغذی باقی مانده‌اند . آقای هویدا نخست وزیر در مصاحبه اخیر خود تأکید میکند که ، «در فکر خروج از سنتو» نیستند و بنظر ایشان سنتو حتی «سودمند» است ؟ آیا باین روش جز ادامه سیاست امپریالیستی نام دیگری میتوان داد و با وجود این آیا تعجب آور نیست که شاه در همین مصاحبه مدعی میشود که « ما حالا از یك سیاست مستقل ملی پیروی میکنیم یعنی ما مستقل از بلوك قدرت های بزرگ هستیم» معلوم نیست چگونه میشود در پیمان سنتو باقی ماند ، قرارداد دو جانبه با امریکا را حفظ کرد ، قانون کاپیتولاسیون را بقوت خود نگاهداشت ، هزاران افسر و درجه دار امریکائی ارتش ما را اداره کنند ، اقتصاد و بازرگانی و نفت ما دردست محافل سرمایه‌داری امپریالیستی باشد و بازهم ادعای سیاست مستقل ملی داشت ؟

بنظر ما باقی ماندن در سنتو نشیوند از سیاست مستقل ملی سخن گفت . حزب ما از نخستین روز لغو یطرفی سنتی ایران و امضاء پیمان دوجانبه مخالفت میکرد و با چشمهای باز نتایج شوم و استقلال بر باده این قبیل پیمان ها را اعلام کرده است تردید و تزلزلی که اکنون در ارزیابی پیمانهای مزبور ابراز میشود خود بکنوع تأیید از نظریات حزب ما است . ما امروز مثل دیروز عقیده داشته و داریم که بهترین سیاستی که ایران میتواند و باید تعقیب کند عبارت از خروج از پیمان سنتو ، لغو قرار داد های دیگر ، اخراج مستشاران نظامی ، اعلام یطرفی ، حمایت از صلح و همزیستی مسالمت آمیز و مبارزه با هر گونه تهاجم است . در شرایط کنونی ایران تنها و تنها در این صورت میشود از یك سیاست مستقل و ملی سخن گفت و لاغیر . در صورتیکه هیئت حاکمه ایران چنین سیاستی را دنبال کند تردیدی نیست که مورد ارزیابی مثبت حزب ما و نیروهای ملی و دموکراتیك دیگر قرار خواهد گرفت .

بقیه از صفحه ۱

مصاحبه ماهنامه مردم با رفیق رادمنش عضو بوروی کمیته مرکزی

در باره برخی مسائل مهم روز

سئوال : بعنوان توضیح شما جریان مذاکرات مشترک ملی نفت و کنسرسیوم و اظهارات آقایان هویدا و اقبال را در مورد اختلاف با کنسرسیوم بر سر ازدیاد تولید نفت دنبال کرده‌اید نظرشما نسبت باظهارات سخنگویان در مورد اقدامات محافل دربرابر کنسرسیوم چیست؟ حزب توده ایران چه روشی را برای تأمین حقوق ایران در مسئله نفت مطرح میسازد ؟

رفیق رادمنش - کنسرسیوم بین المللی بزرگترین موسسه غارتگر امپریالیستی است که از ۱۲ سال پیش در کشور ما مستقر شده است. قرار داد با کنسرسیوم بین المللی نفت ظالمانه ترین قرار داد در نوع خود است که انحصار های نفتی در شرایط ترور واختناق بکشور ما تحمیل کرده‌اند و این مطلبی است که حتی سخنگویان رژیم کنونی گاه بدان اعتراف کرده‌اند . با امضاء این قرار داد قانون ملی شدن نفت عملا لغو گردید ودرهیچیك از مواد این قرار داد با کنسرسیوم حتی کلمه‌ای بنفع ایران دیده نمیشود . هیچ قاضی یا مغلوب خود آنطور که انحصار های بزرگ نفتی که مست از پیروزی پس از کودتای ۲۸ مرداد از هر سو بکشور ما برای غارت هجوم سرازیر شدند رفتار نکرد و نمیکند .

اختلاف دولت ایران با کنسرسیوم بین المللی نفت از وقتی آغاز میگردد که کنسرسیوم بعد از بهمن ۱۳۴۸ (مطابق اوت ۱۹۶۲) پهای نفت را در خلیج فارس تنزل داد . و از این راه سالیانه صدها میلیون دلار از در آمد ایران از محل نفت کاسته است .

پس از مشاجرات در اوپك و مذاکرات دولت با کنسرسیوم ، دولت منصور حاضر شد قرار داد جداگانه ای را با کنسرسیوم نفت امضاء نماید. در قرار داد الحاقی دولت ایران قرار داد با کنسرسیوم نفت را بکبار دیگر تأیید میکند و از کلیه دعاوی خود در باره بهای نفت و بهره مالکانه و غیره در ازاء مبلغ ناچیزی صرفنظر مینماید.

قرار داد الحاقی مزبور از لحاظ شکل و محتوی خود شبیه بقرار داد الحاقی گس - گلشائیان است که در شرایط اوج نهضت در مجلسهای ۱۵ و ۱۶ رد گردید . ولی مجلس پیستم که از مظاهر بارز دموکراسی شاهانه است بلا فاصله پس از ترور منصور آنرا تصویب نمود .

اکنون دولت ایران با دست و پای بسته وارد عمل میشود و تنها خواست دولت ایران افزایش میزان تولید نفت است تا باین طریق بر عایدات ارزی خود چند ده میلیون دلار افزایش دهد .

هم اکنون در سال جاری کنسرسیوم در حدوده درصد بر تولید خود افزوده است ولی دولت ایران میخواهد این فارت تا ۱۷ و ۱۹ در صد افزایش یابد . بنابر این تمام دعوا بر سر استخراج ۷-۸ میلیون تن نفت بیشتر است .

معذلك کنسرسیوم تاکنون باین خواست دولت ایران تن در نداده است و مدعی است که خواست مزبور مباین قرار داد با کنسرسیوم است .

روزنامه های وابستگان پست و تابیز لندن ، این بلند گویان انحصار های نفتی پس و صدا در آمده‌اند و مستقیم وغیرمستقیم برای این تقاضای تاجیز به تهدید دولت ایران و یادآوری حوادث ایران که منجر بسقوط دکتر مصدق وحوادث عراق که منجر بسقوط و قتل قاسم شده است دست زده‌اند . آقای هویدا نخست وزیر در مصاحبه اخیر مطبوعاتی خود اعلام میدارد که « اگر کنسرسیوم باخواست ایران موافقت ننماید « ایران میتواند باقدامات یك جانبه دست بزند . مثلا اراضی را که کنسرسیوم از آن استفاده نمیکند بگیرد.»

مطلبی که ابتدا شاه در هنگام گشایش دوره جدید مجلسین و سپس آقای هویدا در مصاحبه اخیر خود در باره امکان اقدامات یکجانبه دولت ایران مطرح نموده‌اند بسیار جالب است . چنانکه میدانیم حوزه امتیاز کنسرسیوم علاوه بر صدهزار میل مربع منطقه مورد امتیاز شرکت سابق نفت انگلیس و ایران هشت جزیره خلیج فارس (خارك ، هنگام هرمز ، قشم وغیره) و همچنین سراسر سواحل جنوبی ایران بعرض سه میل را در برمیگیرد و تا کنون کنسرسیوم فقط از ۸۰۰ میل مربع این منطقه عظیم استفاده کرده است .

آیا زمامداران ایران چنین عملی دست خواهند زد ؟ و آیا کنسرسیوم علیه افزایش تولید چندمیلیون نفت اعتراض کنان بداری خواهد کرد؟ هر دو این احتمالات ضعیف است که رژیم کنونی ایران و نه کنسرسیوم که با یکدیگر پیوند نزدیك دارند کار را بدرازا نخواهند کشانید و بنحوی از انحاء باین مناقشه پر سر و صدا که از کوهی موشی زائیده میشود خاتمه خواهند داد .

اما نظر ما برای استیفای حقوق ایران در مسئله نفت از دیر زمان روشن بود و هست. ما هوادار احیاء قانون ملی شدن صنایع نفت هستیم. ماعقیده داریم که قرارداد کنسرسیوم بزور و در شرایط ترور بکشور ما تحمیل شده است و بنابر این قرار دادی است غیر قانونی.

جالب است که حتی روزنامه اطلاعات که ایضرور ما بدست و یا افتاده و وظیفه مخصوصی برای حل و فصل اختلاف ما بین دولت ایران و کنسرسیوم بعهده گرفته است در مقاله خود تحت عنوان «ایران و کنسرسیوم» مجبور باعتراف گردیده است و مینویسد .

«مردم ایران فراموش نکرده‌اند تحت چه شرایطی دولت ما بقرارداد با کنسرسیوم تسلیم شده؛ قرار دادی که حتی در آن شرایط حقوق و منافع ایران را تأمین نمیکرد» .

اگر مسئله تا این درجه برای زمامداران ایران روشن است پس چرا دست باقدام جدی زده نمیشود و مسئله احیاء قانون ملی کردن نفت مطرح نمیگردد و یا اقلا مسئله تجدید نظر در قرارداد ظالمانه کنسرسیوم به پیش کشیده نمیشود .

ما عقیده داریم که شرایط کنونی مناسبترین فرصت ها را برای تأمین حقوق پایمال شده ایران در مورد نفت در اختیار ما میگذارد . هر گونه عقب نشینی ، هر گونه سازش در برابر شاهان بی تاج و تخت نفت ضربت سنگین جدیدی است بر منافع ملی میهن ما.

سئوال: اخیرا آقای نخست وزیر بدنبال اظهارات قبلی شاه و دیگر سخنگویان رژیم از کمك دولت ایران دلخواهدارد اسلحه والزایش بلا هم پیشنهاد دهمعالی که باین کار اختصاص داده شده است سخن گفته است . استدلال سخنگویان رژیم آنست که باید مواضع دفاعی ایران را درقبال تهدیداتی که گویا نسبت بامنیت ارضی ایران ازطرف نفتیونالیستهای عرب ، مصر و سوریه و عراق و غیره میشود تقویت کرد . نظر شما در این باره چیست ؟ حزب توده ایران بمسئله تقویت قدرت دفاعی ایران چگونه مینگرد ؟

رفیق رادمنش - بودجه ارتش ایران از ۵۰ میلیون دلار در سال ۱۳۴۳ ، ۳۲۰ میلیون دلار در سال ۱۳۴۴ افزایش یافته است . دولت ایران برای خرید اسلحه در سالهای ۱۳۴۳ و ۱۳۴۴ بیزان ۵۰۰ میلیون دلار اعتبار گرفته است . علاوه بر اعتبارات مزبور اکنون آقای هویدا بدستور شاه اعتبار نامه ای معادل ۴۰۰ میلیون دلار برای خرید تسلیحات جدید از امریکا و انگلیس تقاضا نموده است .

زمامداران ایران به بهانه برچیده شدن احتمالی پایگاه انگلستان در عدن که گویا در سال ۱۹۶۸ صورت خواهد گرفت و همچنین به بهانه دعاوی بی اساس ارضی برخی از ناسیونالیستهای عربی نسبت بخاك ایران به یك مسابقه تسلیحاتی بسابقه ای دست زده‌اند که بهیچوجه با پنه اقتصادی کشور ما سازگار نیست . برچیده شدن احتمالی پایگاه عدن از طرف نیرو های مسلح انگلستان بهیچوجه به معنای خروج امپریالیسم انگلستان از خلیج فارس نیست هم اکنون انگلستان قرار داد های جدیدی با شیخ نشینهای شارجه و بحرین منعقد نموده و درصدد تقویت پایگاههای نظامی خود در این شیخ نشینهاست .

باین ترتیب پایگاههای انگلستان در خلیج فارس نه تنها از بین نمیرود بلکه بعکس بیشتر بسواحل ایران نزدیك میشود و بنا بر این خلاء مورد ادعای تاجر در مصاحبه اخیر وی یا مخیر «ساندی تایمز» که گویا در نتیجه خروج نیروهای مسلح انگلستان از عدن در خلیج فارس بوجود خواهد آمد با واقعیت وفق نمیدهد . انگلستان کماکان در خلیج فارس باقی میماند وهدف اساسی بقای امپریالیزم انگلستان در این منطقه که با موافقت امپریالیزم امریکا صورت میگیرد دفاع از آن منابع نفتی است که در این منطقه بیش از بیستمین است در اختیار دارد . این مطلب را ما نمیگوئیم. این مطلب را خودشان میگویند.

مثلا روزنامه «ساندی تایمز» هدف مزبوررا در عبارت زیر خلاصه میکند .

بقیه در صفحه ۷

خطری که سازمانهای دانشجوئی را تهدید میکند

در سال گذشته در آستانه تشکیل کنگره کنفدراسیون جهانی دانشجویان و محصلان ایرانی ، روزنامه مردم (شماره نهم آذر ماه ۱۳۴۴) طی مقاله‌ای مسائلی را که جنبش دانشجوئی با آنها روبرو است مورد بررسی قاطعانه قرارداد وضمن تأکید نقش مهم نهضت دانشجوئی ایران در دفاع از حقوق و منافع صنفی و سیاسی دانشجویان ایرانی و همچنین در جنبش عمومی مردم ایران در راه آزادی و استقلال ، به بروز برخی پدیده های منفی بویژه در آنچه که مربوط به استقلال، دمکراسی فعالیت سیاسی واتحاد درسازمانهای دانشجوئی بود اشاره کرد و راه برطرف کردن آنها را نشان داد .

اکنون در آستانه ششمین کنگره کنفدراسیون ما خودرا ملزم وموظف میدانیم که اولا توجه خوانندگان دانشجورا باردیگر باین مقاله جلب کنیم تا روشن شود که تحلیل ما از سازمان های دانشجوئی چیست . ثانیا برخی از این مسائل را در پرتو وقایع جدید مجددا مورد بررسی نقادانه قرار دهیم ، زیرا متأسفانه پدیده‌های منفی یادشده نه فقط برطرف نشده ، بلکه در برخی موارد تشدید گردیده است . نتیجه اینکه پدیده های منفی بتدریج بصورت خطری در آمده است که هم موجودیت سازمانهای دانشجوئی و هم اثر بخشی فعالیت آنها را تهدید میکند . بهمین جهت وظیفه همه کسانیکه به نقش واهمیت سازمانهای دانشجوئی واقفند وسرنوشت آن علاقمندند ، یافتن منشاء خطر و مبارزه جدی با آن است .

خطر چگونه بروز کرده است

در سال گذشته پدیده های زیر که نطفه‌های آن از دوسه سال پیش وجود داشته بطور جدی وآشکار و بویژه دراروپای غربی بروز کرده است :

۱) تعداد اعضاء سازمانهای دانشجوئی و شرکت کنندگان درجلسات ومجامع آنها کم شده است .

۲) فعالیت بسیاری از سازمانهای دانشجوئی به صدور چند اعلامیه آنهم فقط در باره مسائل سیاسی محدود شده است .

۳) برخی از سازمانهای دانشجوئی که درسالهای گذشته خیلی‌هم فعال‌بوده‌اند فعالیتی ندارند و در واقع عملا منحل شده‌اند .

٤) برخی از سازمانها قصد خروج از کنفدراسیون را دارند .

٥) اختلافات در برخی از سازمانها موجب فلج شدن کارها شده ، بطوریکه حتی موفق به اعزام نماینده به کنگره‌ها نمیشوند .

٦) برای نخستین بار پس از سالها در انگلستان سازمان دانشجوئی وابسته به رژیم بوجود آمده است .

۷) بسیاری از جلسات سازمان های دانشجوئی و همچنین کنگره‌ها بحث در باره مسائل ایدئولوژیك و مسائل خاص سیاسی گذشته بدون اینکه نتیجه مثبتی از آن حاصل شود وبدون اینکه تصمیات عملی برای پیشرفت هدفهای خاص سازمانهای دانشجوئی گرفته شود .

اینهاست خلاصه ای از مهمترین پدیده های منفی که بنظر ما بحق میتوان آنها را خطری برای نهضت دانشجوئی دانست .

منشاء خطر در کجاست

بدون تردید عوامل عینی معینی درپروز این پدیده مؤثرند ، از زمره مهمترین این عوامل میتوان اولا از وابستگی جنبش دانشجویان در خارج از کشور به اوضاع سیاسی داخل کشور یاد کرد . بدین معنی که با اوج جنبش در داخل و بروز وقایع جدی ـ نهضت دانشجویان در خارج بلافاصله جان میگیرد و بفعالیت جدی و وسیع دست میزند . و برعکس رکود و سکوت در داخل تأثیر منفی خود را در خارج نیز میبخشد . ثانیا نهضت دانشجوئی پیوسته در حال فعل و انفعال است . بدینمعنی که تغییر محل تحصیل، پایان یافتن دوران تحصیل ، انتقال به ایران و نظائر آن موجب میشود که بسیاری از کادر های فعال، یا غیر فعال و یا بکلی از صحنه خارج شوند و بدیهی است که پر کردن جای آنها باکادرهای جدید بسادگی و فوراً امکان پذیر نیست . ثالثا وابستگی طبقاتی ، وضع مادی و تربیت سیاسی دانشجویان طوری‌نیست که اکثریت آنها را بطور مداوم و پیگیر یك‌کار اجتماعی بکشاند . بیلاقگی ، خستگی، یأس و ناشکیبائی پدیده هائی است که همیشه گریبانگیر این یا آن گروه میشود .

همه اینها عوامل عینی است که باید به حساب آورد . ولی این عوامل هیچ کدام یا پیش همیشه وجود داشته اند و در آینده هم کم یا بیش وجود خواهند داشت . بنا بر این در وضع مشخص کنونی و برای درك علل بروز پدیده های منفی صحبت بر سر این عوامل نیست . بلکه سخن بر سر آن رشته عوامل است که جنبه ذهنی دارد یعنی مربوط به سیاست و روش سازمانهای دانشجوئی و فعالان نهضت دانشجوئی است ، بخصوص که حتی خنثی کردن عوامل عینی و یا محدود کردن تأثیر آنها نیز تا حدود زیادی وابسته بعوامل ذهنی است که در طول مدت تأثیر مثبت و یا منفی خود را میبخشد .

با توجه باین نکات بنظر ما عوامل زیر بویژه منشاء بروز پدیده های منفی شده اند :

۱) فعالیت سازمانهای دانشجوئی در زمینه صنفی بحد اقل تنزل یافته و در بسیاری از موارد به صفر رسیده است .

۲) سازمانهای دانشجوئی بطور عمده مرکز بحث در باره مسائل سیاسی و ایدئولوژیك شده است . آنهم مسائلی که اولا مورد اختلاف شدید است و در واقع بین گروههای مختلف در زمینه های معینی تضاد وجود دارد . ثانیا مسائلی که بحث و حل آنها کار احزاب و سازمانهای سیاسی است نه سازمانهای دانشجوئی .

۳) فعالیت سیاسی سازمانهای دانشجوئی هم دربسیاری موارد بصدور اعلامیه و قطعنامه که غالبا یکطرفه هم هست و نظریات خاصی را منعکس میسازد محدود شده است .

نتیجه اینکه اولا دانشجویان تازه وارد که بویژه باشکلات مادی وتحمیلی گوناگونی روبرو هستند ، چون کبك و پیشیانی ازجانب سازمانهای دانشجوئی مشاهده نمیکنند علاقه‌ای بعضویت و فعالیت نشان نمیدهند . بهمین دلیل عده ای از دانشجویانی هم که عضو بوده اند دلسرد میشوند و کنار میروند . ثانیا بحثهای سیاسی و ایدئولوژیك عدهای را که میخواهند بیطرف باشند خسته میکند و آنها را از شرکت در بحث و بدنبال آن از شرکت در این جلسات باز میدارد ، ثالثا همین بحثها از آنجا که با انواع وسائل به‌نتیجه گیری یکطرفه کشانده میشود، کسانی را هم که بمسائل سیاسی علاقمندند ولی حاضر نیستند دنبال سیاست معینی ، که زیان بخش بودن آن روز بروز آشکارتر هم میشود ، بروند خسته و دلسرد میسازد . و بالاخره این وضع که منجر به کسی فعالیت صنفی از یکطرف و کسی ازبخشی‌سیاسی ازطرف دیگرمیشود، موجب بروز پدیده هائی میگردد که در پیش گفتیم .

مسئول کیست ؟

میتوان قبول کرد که برخی از این اشتباهات ناشی از کم تجربگی و عدم درك عمیق وظایف و هدفهای سازمانهای دانشجوئی از جانب بخشی از افراد و مسئولان سازمان های دانشجوئی است . بهمین جهت بررسی های نقادانه ما و انتقادات دانشجویان مترقی و آگاه برای این قبیل افراد جنبه تذکر دوستانه دارد که امیدواریم مورد توجه قرار گیرد . ولی این نکته را هم باید تأکید کرد که بسیاری از این اشتباهات که جنبه مستمر بخود گرفته و خطر کنونی را بوجود آورده است از یکطرف نتیجه سیاست چپ روانه و ماجراجویانه کسانی است که با تمام قوا میکوشند سازمانهای دانشجوئی را بجایگاه تبلیغ نظریات نادرست و زیانبخش خود و ابزار اجرای این سیاست تبدیل کنند و از طرف دیگر نتیجه سیاست ضد کمونیستی و چپ‌نمای کسانی است که میکوشند سازمانهای‌دانشجوئی را به عامل تبلیغ و اجرای این سیاست مبدل سازند .

مبارزه ادامه دارد

ما پدیده های منفی را افشا میکنیم و خطر را متذکر میشویم زیرا معتقدیم که فقط با دیدن واقعیت و با درك حقایق ، اگر چه تلخ باشد ، میتوان راه بر طرف کردن پدیده های منفی را هم یافت و برای از پیش بردن این راه مبارزه کرد . کسانیکه این واقعیت را نمی بینند و آگاهانه یا ناآگاهانه به سیاست نادرست کنونی ادامه میدهند ، نه فقط آینده خوشی در انتظارشان نیست ، بلکه قبل از هر چیز و مهمتر از آن موجودیت سازمانهای دانشجوئی را بعنوان سلاح مؤثر در امر تجهیز و تشکل دانشجویان برای دفاع از حقوق و منافع صنفی آنها و شرکت در مبارزه عمومی مردم ایران در راه استقرار حکومت ملی و دموکراتیك بخطر میاندازند .

ولی بیان این پدیده های منفی و اعلام خطر نه بمعنی نفی و یا نادیده گرفتن موفقت های سازمانهای دانشجوئی است و نه بمعنی اینکه باید بواقعیت موجود تسلیم شد. برعکس همه اینها بدین منظور است که نهضت دانشجوئی ما ، که دشمنی در وجود رژیم‌دارد ، بیش از پیش بتواند نقش شایسته خود را به بهترین وجهی ایفا کند و با مبارزه با عوامل مخالف از یکطرف و سیاستها و روشهای نادرست ، که عملا بزیان سازمان تمام میشود از طرف دیگر موجودیت خود را حفظ نماید و اثر بخشی خود را افزون سازد . در کنار دانشجویان مترقی و آگاهی که بار سنگین این هر دو مبارزه را همیشه بدوش داشته اند و در آینده هم خواهند داشت و آنرا با سربلندی انجام خواهند داد ، نیرو های جدیدی حتی در میان گروههائی که سیاست چپ‌روانه و ماجراجویانه ای را دنبال میکنند ، بهتر میخورند که با روشن بینی روز افزونی تابع زیان بخش این سیاست را میبینند و بمقاومت و مبارزه در برابر آن برمیخیزند . این عامل امید بخش نوینی است که همراه با فعالیت مبارزه دانشجویان مترقی و آگاه خواهد توانست پدیده های منفی را از بین ببرد ، خطر را دفع کند و نهضت دانشجوئی را با سیاست درست و نیروی جدیدی به پیش براند .

درگذشت سعید نفیسی

با تأسف فراوان اطلاع حاصل کردیم که آقای سعید نفیسی یکی از ادباء ومحققان بنام و پرکار ایران در گذشته است . شادروان سعید نفیسی ازجمله آن ادیبان وپژوهندگان ایرانی بود که طی چند دههٔ اخیر بایاد شیوه نوین تحقیق و تألیف را در زمینه تاریخ ادب ایران در میهن ما استوار ساخته اند و از زمرهٔ سازندگان فرهنگ معاصر ایرانست .

سعید نفیسی در جریان فعالیت اجتماعی خود بارها علاقه خود را به صلح و دموکراسی نشان داد و در راه بسط روابط فرهنگی ایران و شوروی مساعی قابل توجهی بکار برد . نام سعید نفیسی از همهٔ کسانی که پژوهش علمی و آفرینش ادبی را قدر میگذارند از لوحه ضبر نخواهند زدود . وی در تاریخ فرهنگ کشور ما جای برازنده خود را خواهد داشت . ما بهمهٔ بازماندگان شادروان نفیسی این شایعه را تسلیت میگوئیم .

مردم

احزاب برادر با شور تمام بیست و پنجمین سال حزب توده ایران را شاد باش میگویند

ما در شماره پیش تلگراف و نامه های واصله از طرف احزاب برادر ، حزب کمونیست اتحاد شوروی ، حزب زحمتکشان ویتنام ، حزب کمونیست فرانسه ، حزب کمونیست ایتالیا ، حزب کمونیست هندوستان ، حزب سوسیالیست متحده آلمان ، حزب کارگر متحد لهستان ، حزب کمونیست بلغارستان ، حزب کمونیست چکوسلواکی ، حزب سوسیالیست کارگری مجارستان ، حزب کمونیست رومانی و حزب کمونیست سوریه را چاپ کردیم . اینك دنباله تلگراف ها و نامه های رسیده :

تلگراف تبریك کمیته مرکزی حزب کمونیست عراق

رفقای عزیز !

اجازه دهید از جانب کمونیستها و زحمتکشان عراق بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب پرافتخار شما گرمترین درودها و آرزوهای رفیقانه خود را ابراز داریم .

حزب شما بقلوب کمونیستهای عراق بسیار نزدیك است . همکاری متقابل برادرانه و پیوند های فراوان تاریخی در مبارزه ، حزب ما و زحمتکشان ما را با هم متحد میسازد .

اعضای حزب ما همیشه با فرور از همبستگی مداوم شما در مبارزه مردم و حزب ما برضد امپریالیسم و ارتجاع یاد میکنند .

رفقای عزیز !

حزب ما با علاقه و توجه خاصی مبارزه مردم قهرمان ایران را بر ضد دارودسته شاه و عمال امپریالیسم بخاطر احراز آزادی کامل ملی ، دموکراسی و ترقی اجتماعی دنبال میکند .

علیرغم وضع دشوار ، حزب برادر توده باقدرت و پیگیری بمبارزه خود در پشتیبان مردم ایران ادامه میدهد . قربانیهای بزرگی که حزب در این راه داده است نه فقط اراده ، پیگیری و اعتماد وی را به هدف عادلانه مردم ایران سست نکرده ، بلکه آنرا تقویت نموده و بوی استحکام و اعتماد بیشتری بخشیده است .

ما اطمینان داریم که ملت بزرگ شما بطور قطع بر دشمنان خود پیروز خواهد شد و ایران مستقل ، دموکراتیك و مترقی را ـ که بمبارزه آزادیبخش مردم خاورمیانه و صلح جهانی خدمت خواهد کرد ـ بوجود خواهد آورد . حزب ما به کوششهای شما در تحریه وحدت جنبش جهانی کمونیستی برپایه اصول مارکسیسم ـ لنینیسم و انترناسیونالیسم پرولتاری و بموضع شما در امر تحکیم همبستگی با اتحاد شوروی وسایر کشور های سوسیالیستی در مبارزه مشترك ما برضد نیرو های امپریالیسم ، تجاوز و جنگ ویژه در پشتیبانی از خلق قهرمان ویتنام ارج میگذارد .

در پایان خواهشمندیم گرمترین سلامهای کمونیستی ما را بپذیرید .

زنده باد ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب توده ایران

زنده باد همبستگی بین احزاب و خلقهای ما

پیروز باد مارکسیسم ـ لنینیسم و انترناسیونالیسم پرولتاری

تلگراف تبریك کمیته مرکزی حزب کمونیست مراکش

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز !

ما از راه مطبوعات از مراسم بیست و پنجمین سالگرد تأسیس حزب شما اطلاع یافتیم . ما امیدواریم که برای ابراز عواطف برادرانه ، همبستگی و تحسین ، بخاطر کاری که شما در شرایط اختفاء کامل و بهای فداکاریهای بزرگ میارزان خود انجام میدهید ، خیلی دیر نشده باشد .

ما بیش از هر زمان دیگری در مبارزه بر ضد مانور های امپریالیستی که هم اکنون میکوشند کشور های ما را به اتحاد ضد انقلابی « پیمان اسلامی » بکشانند و بخشی از جنبش نجات بخش ملی را در مغرب و خاور نزدیك منفرد سازند و پیوند های آنها را با کشور های سوسیالیستی قطع کنند متحد هستیم .

ما همبستگی کامل خود را با شما ابراز میداریم و اعتقاد راسخ داریم که اتحاد نیرو های انقلابی برضد نیرو های امپریالیستها و مرتجعان در راه آزادی و ترقی قرار میدهند ، غلبه خواهد کرد .

رفقای عزیز ، خواهشمندیم احساسات برادرانه ما را بپذیرید .

کمیته مرکزی حزب کمونیست مراکش

دبیر کل ـ علی یاتا

نامه تبریك حزب کمونیست ترکیه

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز !

حزب توده ایران که بدست کمونیستهای ایران تأسیس گردیده و در دوره های سخت آبدیده شده ۲۵ سال است در راه آزادی خلق برادر ما ایران ، از کید امپریالیسم و ارتجاع و در راه استقلال ملی و ترقی اجتماعی و تأمین صلح قهرمانانه مبارزه میکند .

تأسیس حزب توده ایران در سال ۱۹٤۱ نقش از نیاز حیاتی مردم ایران بود . حزب توده ایران در میان توده های خلق به فعالیت تشکیلاتی مجدانه دست زد و طی معنی کوتاه به حزب سیاسی نیرومند ایران و به بازگردن نفوذ سیاسی خاور میانه بدل گردید و برای امپریالیسم در این منطقه جهان دشمن نیرومندی شد .

رفقای ایرانی با کشفیاتهای خود در مبارزه علیه امپریالیسم و ارتجاع به کمونیستهای ترك نیز که در شرایط اختفاء عمیق و تشبثات شدید علیه عمال دشمنان مبارزه میکنند الهام بخشیدند و موجب تشدید فعالیت سایر نیرو های آزادیخواه کشور ما گردیدند .

خصوصیات ذریعی مشترك و عوامل سیاسی و اجتماعی بسیاری وجود دارند که ملتهای ما را بیکدیگر نزدیك میکنند و سرنوشت کشور های ما را بهم پیوند میدهند . ما کمونیستهای ترك جریان مبارزه آزادیبخش مردم ایران و فعالیت پیشاهنگ بر افتخار آنرا با علاقه و توجه خاصی تعقیب میکنیم .

حزب توده ایران طی ۲۵ سال موجودیت خود راه مبارزه ای دشوار ولی پر افتخار را پیموده است . در این سالها میان دو حزب ما رشته های پیوند برادری در مبارزه مشترك علیه امپریالیسم و در راه استقلال ملی ما و تأمین وحدت جنبش جهانی کمونیستی بر قرار شده است .

حزب توده ایران که از علاقه و اعتماد بحق مردم ایران برخوردار است در شرایط ترور شدید نیز همراه با سایر نیرو های ترقیخواه کشور مبارزه آشتی ناپذیر خود را علیه دشمنان مردم ادامه میدهد .

اکنون که مردم یك نیرت سرلشر جهانی علیه تلاشهای بی بند و بار امپریالیسم برای خفه کردن جنبش آزادیبخش ملی بپا خاسته اند ، در شرایطی که نیرو های تجاوز کار امریکا شهر ها و دهات ویتنام را با بمب های نابالم نابود میکنند و هیروژ دامنه تجاوز خود را وسیعتر مینمایند و صلح جهانی را تهدید میکنند ، حزب توده ایران پرچم مبارزه در راه آزادی مردم ایران را فرا میدارد . ما اراده شکستناپذیر شما را در مبارزه برای حفظ و تحکیم وحدت جنبش جهانی کمونیستی و علیه دگماتیسم و رویزیونیسم و فعالیت تشتت آمیز شرکت فعال دارد .

حزب توده ایران یگانه حزب است در ایران که با پیگیری تمام بخاطر تأمین منافع حیاتی مردم ایران مبارزه میکند . بسیاری از فعالین و رهبران این حزب بدست جلادمیان شاه کشته شدند و هزاران تن از اعضای آن بزندان افتاده و تحت شکنجه های وحشیانه قرار گرفتند . ولی نه تیر باران و نه زجر و شکنجه نتوانسته است مبارزه این حزب را که از اعماق توده ها بیرون آمده و قهرمانان آشتی ناپذیر در دامان خود پرورده است متوقف سازد . نام مبارزان شجاعی چون دکتر ارانی ، خسرو روزبه ، سیامك ، و کیانی ، وزیرنیا و بسیاری از قهرمانان دیگر برای همیشه در قلب کمونیستهای تمام جهان زنده خواهد بود .

ما کمونیستهای ترك در برابر خاطره تابناك رفقای ایرانی که در مبارزه علیه دشمن مشترك شهید شده اند سر تعظیم فرود میآوریم .

ما نیز مانند رفقای ایرانی علیه محافل ارتجاعی که کشور ما را به پایگاهی برای متجاوزان امریکائی بدل کرده و از سیاست شوم ناتو و سنتو و سیاست آتی کمونیسم پیروی میکنند مبارزه میکنیم . محافل ارتجاعی ترکیه با تعقیب این سیاست استقلال کشور ما را از بین برده ، منافی اقتصاد آنرا تخریب کرده و موجب تشدید فقر مردم ترکیه شده اند .

ما اطمینان داریم که توده‌ایهای ایران با مبارزه خود بخاطر استقلال ملی ، دموکراسی و ترقی اجتماعی و مبارزه در راه صلح و همزیستی مسالمت آمیز خیره آرمانهای واقعی و حقانی مردم ایران و تأمین منافع آن مبارزه میکنند .

کمیته مرکزی حزب کمونیست ترکیه از طرف تمام کمونیستهای ترك بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران را صمیمانه تهنیت میگوید و کامیابیهای جدید شما را در مبارزه عادلانه شما آرزومند است .

زنده باد حزب توده ایران

پیروز باد جنبش آزادیبخش مردم ایران

استوار باد وحدت جنبش جهانی کمونیستی

با درود های برادرانه

کمیته مرکزی حزب کمونیست ترکیه

تلگراف تبریك کمیته مرکزی حزب کمونیست اسپانیا

رفقای عزیز !

از طرف کمیته مرکزی حزب کمونیست اسپانیا و تمام کمونیستهای اسپانیا بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران را صمیمانه بشما تبریك میگوییم .

راهی را که حزب شما پیموده است راهی است سرشار از فداکاری و ایثار . حزب شما در جریان مبارزه قهرمانانه علیه دیکتاتوری و سلطنت مستبده و بخاطر احراز آزادیهای سیاسی ودموکراتیك اعتصاب کارگران و دهقانان و نیرو های ضد امپریالیستی کشور را بخود جلب کرده است .

حزب شما با وجود تضییقات شدید و بازداشت عده زیادی از اعضاء آن و علیرغم شرایط دشوار کار مخفی همچنان مهمترین سازمان سیاسی ایران باقی مانده است . شما بحق میتوانید به کامیابیهائی که در طول نیم قرن حاضر در مبارزه علیه ارتجاع بدست آورده‌اید مباهات کنید .

بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران ، حزب مجدد کننده کارگران ، دهقانان ، روشنفکران و تمام نیرو های مترقی کشور را بشما شاد باش میگوییم و کامیابیهای تازه‌ای را در مبارزه دشوار و پر افتخار بخاطر احراز آزادی و استقلال و دموکراسی برای شما رفقا و دوستان ایرانی آرزومندیم .

از طرف کمیته مرکزی حزب کمونیست اسپانیا

با تقدیم احترام

دولورس ـ ایباروری

احزاب برادر با شور تمام بیست و پنجمین سال حزب تودهٔ ایران را شادباش میگویند

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست یونان

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز !

بمناسبت ۲۵ مین سال تأسیس حزب توده ایران درود های گرم و پرشور حزب کمونیست یونان را بپذیرید .

مبارزه‌ایکه شما طی سالیان دراز در شرایط مخفی علیه سلطنت مستبده و در راه تأمین استقلال ملی ، آزادی های سیاسی و حقوق دموکراتیک ایران انجام میدهید حزب شما را به نیروی بزرگ سیاسی ایران و رهبر مورد قبول مردم در مبارزه بدل کرده و احترام و علاقه عمیق مردم ترقیخواه جهان را بسوی شما جلب نموده است .

رفقای عزیز کامیابی حزب شما را در مبارزه دشوار و قهرمانه‌اش آرزو میکنیم .

کمیته مرکزی حزب کمونیست یونان

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست سودان

رفقای عزیز !

خواهشمندیم بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب توده ایران ، گرمترین درودها و صمیمانه‌ترین تبریکات ما را بپذیرید . ۲۵ سال در زندگی احزاب دوران کوتاهی است . ما اینهمه در همین دوران کوتاه شما طی آزمایشهای سخت ، اعتقاد خود را به راه مردم ، وفاداری خود را بأصول مارکسیسم - لنینیسم وتوجهات و ارائه دژلول لنینیزم خود را به اثبات رسانده اید .

نیازی به گفتن ندارد که روابط بین ایران وکشور های عربی دارای ریشه های عمیق در گذشته است . ولی امپریالیستها بکمک عمال خود کوشیده اند از این روابط بسود منافع خود و بزیان ادامه تماس خویش برکشورهای ما ومنافع ملاری عظیم ما سوء استفاده کنند . آنها بدون اینکه از زوال پیمان بغداد هیچگونه درسی گرفته باشند ، با فعالیت تب آلودی باضطلاح پیمان اسلامی را تدارک میبینند . ولی مردم ما حکمه اکنون نیرومندتر از گذشته اند ، به آنها درس دیگری خواهند داد و توطئه جدیدشان بسرنوشت اسلاف خود دچار خواهند شد .

روابط بین خلق های ما را امپریالیستها و مرتجعین تعیین نمیکنند . مردم ما مبارزه استقلال‌آمیز شما را در سالهای ۱۹۵۱ - ۱۹۵۳ برعلیه غارت استعماری انوپ و برعلیه سلطنت فاشیستی بافقت دنبال میکردند . (شاید بی‌مناسبت نباشد که واقعه مهمی ذکر کرده ، مأموران انگلیسی که شما از آبادان بیرون کردید ، بعنوان کارمندان اداره مستعمراتی انگلستان در کشور ما استخدام شدند .)

انقلاب شما میثر و در واقع کمک بایلیهای بزرگی بود که دنیای غرب را تکان داد . انقلاب ۱۹۵۲ در عصر تحولات بزرگ سیاسی ضروریه و استقلال سودان ، پیروزیهائی بود که از این قیامها بدست آمد . ما با استفاده از قدرت کنونی خود برای مردم شکستن توطئه های استعمارگران نو ومرتجعان ، از جمله سلطنت فاشیستی در ایران ، امپریالیزم که بخشی از دین خود را بشما و ملت شما ادا کنیم .

اینك که ما در کار تهذیل حزب خود یك حزب واقعا تودهای انقلابی که راهنمای آن مارکسیسم - لنینیسم است ، هستیم از جمله از تجربیات حزب شما استفاده میکنیم . علاوه براین جسارت و شهامت حزب شما در مقابله باکفار بیرحمانه ، احترام عمیق ما را بخود جلب کرده است و برای ما نمونه یك روش انقلابی بکار میرود .

با تجلیل ازین واقعه بزرگی که در ۲۵ سال پیش روی داده است ، ما با اعتماد بوقایع بزرگتر آینده مینگریم . ما تردید نداریم که حزب شما با استفاده از تجربیات غنی که طی سالها در پیروزیهای بزرگ و شکستهای تلخ بدست آورده است بار دیگر نیروهای مردم را متشکل خواهد کرد ، به هجوم خواهد پرداخت و به پیروزی نهائی خواهد رسید . در سالهای ۱۹۵۱ - ۱۹۵۳ ، مبارزه قهرمانه شما برای شکستن زنجیر های تسلط امپریالیسم ، از نظر بین‌المللی در وضع نامساعدی انجام گرفت . ولی ۱۰ سال وضع تغییر اساسی کرده است . نه فقط تعادل قوا بطور روز افزونی بزیان استعمار نو و ارتجاع میچرخد بلکه جنبش نیرومند انقلابی عرب ، که ما مفتخریم جزئی از آن هستیم ، پشتیبان شماست .

ما امپریالیزم که تجلیل بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب شما فرصتی برای استقرار وحدت بازهم بیشتر در حزب شما ، برای تجمع بازهم بیشتر نیروها در زیر پرچم مارکسیسم - لنینیسم و برای تشدید مبارزه در ضد استعمار نو و سلطنت فاشیستی باشد .

خواهشمندیم صمیمانه‌ترین تبریکات ما را بپذیرید و بهترین آرزو های ما را برای تمام اعضای حزب خود بآنها ابلاغ کنید .

زنده باد مردم قهرمان ایران
زنده باد حزب توده ایران
زنده باد مارکسیسم - لنینیسم

نامه تبریک کمیته اجرائیه حزب کمونیست بریتانیای کبیر

از جانب کمیتهٔ اجرائیه حزب کمونیست بریتانیای کبیر خوشحالم که گرمترین درود های برادرانه را بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب توده ایران بشما تقدیم دارم .

مبارزه خستگی ناپذیر شما در وضع دشوار مخفی و اردو ، احترام و تحسین همه نیروهای ضد امپریالیست را برانگیخته است .

ما به حزب شما بخاطر رهبری شجاعانه وی در امر متحد ساختن طبقه کارگر ، دهقانان و روشنفکران در زیر یك پرچم انقلابی برای فرهم شکستن تسلط امپریالیسم و فئودالیسم و احراز حقوق دمکراتیك و همواز ساختن راه نیل به سوسیالیسم در کشور شما ارج میگذاریم .

مبارزه شما بر ضد یکی از مقتدرترین بخش های امپریالیسم ، قسمت های نفتی ، که ثروت عظیم و بیسابقه‌ای را از راه استعمار بیرحمانه کار مردم و منابع غنی طبیعی ایران غاصبانه انجام میگیرد ، بخاطر

بقیه در صفحه ۶

این منافع امپریالیستی است که ملت شما تحت فشار قرار گرفته است و هزاران نفر از دمکراتها و سوسیالیست ها در زندان بسر میبرند .

همین منافع امپریالیستی هستند که از قدرت و نفوذ حزب شما میترسند ، زیرا در یك روز قریب شما مبارزه بزرگ و متحد مردم را که منافعش آشنا ساختن آنها با نیروی آزاد کننده اندیشه مارکسیسم-لنینیسم نیز بوده است ، رهبری گردیده .

ما فرصت را لازمیدانیم و بسهم شما در کوششهائی که برای وحدت جنبش جهانی کمونیستی انجام میگیرد ، ارج میگذاریم . این سعی بزرگ حزب شماست که پیشرفت مبارزه خود را همواره درپیشرفت صلح ، آزادی و سوسیالیسم در مارپانس جهانی دیده است .

ما ۲۵ سال مبارزه موفقیت آمیزشما را تهنیت میگوئیم و پیروزیهای بزرگتر و آینده‌ای روشن‌شما آرزومیکنیم .

با درود های برادرانه
دبیر کل حزب کمونیست بریتانیای کبیر — جون گلن

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست بلژیك

رفقای عزیز !

بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب توده ایران ، کمیته مرکزی حزب کمونیست بلژیك صمیمانه ترین تبریکات و درود های برادرانه را بشما تقدیم میدارد .

ما در برابر رفقائی که در مبارزه بر ضد حکومت دیکتاتوری و استبداد سلطانی ، بخاطر آزادیهای سیاسی و حقوق دمکراتیك مردم ایران شهید شده‌اند سر تعظیم فرود میآوریم . ما بهمه مبارزان زندانی درود میفرستیم و دوستی و همبستگی کامل خود را با آنها ابراز میداریم .

علیرغم فشار وحشیانه ، حزب توده ایران امروز نیز همچنان نیروی اصلی در مبارزه بر ضد دیکتاتوری ارتجاعی ، سازمان دهنده امال پیروزیهای بدست آمده در راه اتحاد همه نیرو های ضد امپریالیست ودمکراتیك ایران است .

حزب توده ایران با وفاداری خود به اندیشه مارکسیسم - لنینیسم ، با مبارزه خستگی ناپذیر خود در راه وحدت نیروی پیشتاز جهانی کمونیستی و کارگری ، از احترام و دوستی عمیق ما بر خوردار است .

رفقای عزیز ! از همبستگی کامل ما مطمئن باشید . ما موفقیت های بیشتری را برای شما در مبارزه مردم ایران بخاطر استقلال ملی ، صلح و دموکراسی آرزومیکنیم

ارنست بورول - صدر حزب کمونیست بلژیك

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست آلمان

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز !

شاد باشهای صمیمانه و درود های برادرانه کمیته مرکزی حزب کمونیست آلمان را بمناسبت ۲۵ مین سال تأسیس حزب توده ایران بپذیرید .

حزب شما که برپایهٔ شعار انقلابی طبقه کارگر ایران تأسیس گردیده خود را مدافع با شهامت منافع زحمتکشان و تمام نیرو های میهن پرست ایران نشان داده است . تاریخ حزب شما از مبارزات پیگیر و در راه آرمانهای والای صلح ، استقلال و حاکمیت ملی ، آزادی های دموکراتیك و بهبود شرایط زندگی خلقهای ایران، سرشار است . در این مبارزات قهرمانانه حزب شما که از سال ۱۹۴۹ ببعد در شرایط سخت فعالیت مخفی انجام میگیرد ، هزاران تن از دلیرترین فرزندان ایران جان خود را فدا کرده‌اند .

اکثریت آلمان غربی که خطر عمده جنگ جدید در اروپا از جنب آنها ناشی میشود با استفاده از رژیم ارتجاعی شاه در استثمار مردم شما و در تاراج ثروت ملی ایران شرکت دارند .

ما بشما اطمینان میدهیم که در مبارزه شما برای آزادی و استقلال ملت ایران پشتیبان شما هستیم . ما آزادی تمام زندانیان میهن پرست ایران و آزادی فعالیت علنی حزب توده ایران را طلب میکنیم .

حزب کمونیست آلمان وظیفه خود میداند برای تحقق اتحاد تمام نیرو های دموکراتیك و صلحدوست آلمان غربی بمنظور تأمین سیاست نوینی که هدف اصلی آن جلوگیری از بروز جنگ جدید از خاك آلمان باشد بطور خستگی ناپذیر مجاهدت ورزد . نیرو های صلحدوست کشور ما در این راه از کمکهای بیدریغ جمهوری دموکراتیك آلمان که در پرتو اتحاد خود با کشور های اردوگاه سوسیالیسم ، در سلطان صلح را در اروپا تشکل میدهد برخوردار است .

مبانی مشترك ما در راه تأمین وحدت تمام نیرو های مترقی در مبارزه علیه جنگ کثیف امریکا ویتنام و در راه پیروزی نهائی صلح مردم ویتنام و کوششهای مشترك ما برای تأمین وحدت و همبستگی جنبش جهانی کمونیستی و کارگری برپایهٔ مارکسیسم - لنینیسم ، ما را بیکدیگر پیوند میدهد .

کامیابیهای شما رفقای عزیز را در مبارزه قهرمانه آرزو میکنیم .

کمیته مرکزی حزب کمونیست آلمان
ماکس رینفرت - دبیر اول

تلگراف تبریک حزب کمونیست اسرائیل

بنام حزب کمونیست اسرائیل ، بنام کمونیستهای یهود و عرب ، درود های برادرانهٔ خود را بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران بشما تقدیم میداریم . ما وسیله حزب توده ایران به همه کارگران ، دهقانان و روشنفکران مترقی ایران که با شهامت و فداکاری بزرگی بر ضد تسلط امپریالیسم و ارتجاع داخلی ، بخاطر رفاه و سعادت مردم ایران ، دمکراسی و ترقی اجتماعی و

احزاب برادر با شور تمام بیست و پنجمین سال حزب تودهٔ ایران را شاد باش میگویند

بقیه از صفحه ۵

دوستی با اتحاد شوروی مبارزه کرده اند ، درود میفرستیم .

ما برای حزب توده ایران در مبارزه شجاعانه بخاطر رفاه و خوشبختی مردم ایران و امر مشترک ما صلح ، دموکراسی و سوسیالیسم موفقیت کامل آرزومندیم .

دبیر بزودی سیاسی کمیته مرکزی حزب کمونیست اسرائیل

ویلنر

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست اسرائیل

بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران پیشاهنگ پرافتخار مردم ایران سپیده‌ان شادباشهای خود را تقدیم میداریم . ما برای حزب برادر خود که در امر متحد ساختن طبقه کارگر ، دهقانان و کلیه میهن پرستان ایرانی در مبارزه بخاطر استقلال ، دموکراسی و بهبود مناسبات ایران و شوروی که برای امر صلح و ترقی در خاورمیانه اهمیت فراوان دارد ، توانائی و شهامت از خود نشان میدهد موفقیت کامل آرزومندیم .

ساموئل میکونیس ـ دبیر کل حزب کمونیست اسرائیل

تلگراف تبریک حزب کمونیست اردن

رفقای عزیز !

بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب توده ایران ، کمیته مرکزی حزب کمونیست اردن درود های گرم خود را به کمیته مرکزی حزب برادر توده ایران و همه کمونیستهای ایرانی تقدیم میدارد .

همه کمونیستها و عناصر ترقیخواه اردن مبارزه حزب شما را بر ضد استعمار ، امپریالیسم و ارتجاع از آغاز تأسیس حزب شما دنبال میکنند . علیرغم مشکلات عظیم و قربانیهای فراوان ، حزب شما هرگز پرچم مبارزه را فرود نیاورده است . کمونیستهای اردن بمبارزه حزب شما بر ضد استبداد سلطنتی ، تلوکولونیالیسم ، سنتو و قرار داد دو جانبه نظامی با امریکا ارج فراوان میگذارند .

حزب شما با وفاداری به اصول مارکسیسم ـ لنینیسم پیگیرانه برای تحکیم وحدت در صفوف جنبش جهانی کمونیستی بر اساس مشی عمومی متحقه از مشرق احزاب برادر در جلسات مشاوره ۱۹۵۷ و ۱۹۶۰ مسکو مبارزه کرده است .

ما اعتقاد راسخ داریم که حزب قهرمان شما تحت رهبری کمیته مرکزی آن برتمام مشکلات موجود غلبه خواهد کرد و در تجمع تمام نیرو های میهن پرست و دموکراتیک در یک جبهه متحد برای رهائی ایران از تسلط تلوکولونیالیسم و ارتجاع و هموار کردن راه دمکراسی ، استقلال کامل ، ترقی اجتماعی و اقتصادی توفیق خواهد یافت .

کمونیستهای اردن برای رفقای ایرانی خود موفقیت های تازه در مبارزه اصیل آنها بخاطر منافع طبقه کارگر و عدهٔ نیرو های مترقی ایران آرزومندند .

فؤاد نصر

دبیر اول کمیته مرکزی حزب کمونیست اردن

تلگراف تبریک حزب کمونیست بولیوی

رفقای عزیز !

اجازه دهید که بمناسبت ۲۵ مین سال تأسیس حزب توده ایران تبریکات برادرانه خود را از طرف حزب کمونیست بولیوی ابراز داریم .

بمناسبت این حادثه ما بار دیگر پشتیبانی خود را از مبارزه قهرمانانه‌ایکه علیه‌رژیم استبدادی انجام میگیرد اعلام میداریم . رژیمیکه آزادیهای دمکراتیک را پایمال کرده ، میهن پرستان را بمدتی بزندانها انداخته و یا به مهاجرت وادار ساخته است . حزب ما باتفاق سایر نیرو های دمکراتیک و مترقی احیای آزادی و حقوق مردم ایران را طلب میکند . حزب ما از وحدت جنبش بین المللی کمونیستی با تمام قوا دفاع میکند و برای عقائیه مادی به تجاوز ایالات متحده امریکا علیه مردم ویت نام مجاهدت مینماید . احزاب ما در راه وحدت جنبش بین المللی بر پایه اصول مارکسیسم ـ لنینیسم کلیه مساعی خود را با پیگیری بکار می بندند .

کمونیستهای بولیوی توفیقهای مردم ایران و حزب توده ایران را در مبارزه عادلانه شان آرزو میکنند .

کمیته مرکزی حزب کمونیست بولیوی

تلگراف کمیته مرکزی حزب کمونیست دانمارک

به کمیته مرکزی حزب توده ایران

بمناسبت ۲۵ مین سال تأسیس حزب توده ایران درودهای برادرانه و پرشور خودرا بشما تقدیم میداریم .

مبارزه‌ایکه شما درراس زحمتکشان ایران وتمام نیرو های دموکراتیک ومللی ایران انجام میدهید همیشه مورد تحسین ما بوده و ما پرچم آنرا با احساس همبستگی تعقیب کرده‌ایم . ما میدانیم که دیکتاتوری خونین شاه و تسلط امپریالیستهای خارجی بقیه‌ت چه قربانیهای بزرگی برای شما تمام میشود . ما خاطره شهدای شما را گرامی میداریم .

کامیابی های هر چه بیشتر شما را در امر تأمین اتحاد پیشتر درجبهه بخاطر پیروزی نهائی برارتجاع و

زنده‌باد حزب پرافتخار توده ایران

پایدار باد انترناسیونالیسم پرولتری .

کمیته مرکزی حزب کمونیست دانمارک

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب توده ای انقلابی مغولستان

رفقای عزیز !

کمیته مرکزی حزب توده ای انقلابی مغولستان به کمیته مرکزی و به همه اعضاء حزب توده ایران شاد باشهای گرم برادرانه خود را بمناسبت ۲۰ مین سالگشت تأسیس حزب شما تقدیم میدارد . کمونیستها و زحمتکشان کشور ما با احساس علاقه صمیمانه و همبستگی برادرانه مبارزه نیروهای مترقی ایران‌را که حزب توده ایران پیشاهنگ آنان است علیه رژیم ارتجاعی ضد ملی و علیه سیادت انحصار های امپریالیستی و در راه منافع صلح و حقوق دموکراتیک و ترقی اجتماعی و صلح دنبال میکنند . حزب شما همراه دیگر نیروهای مترقی و دموکراتیک کشور علیرغم تعقیب و تضییق بیرحمانه مقامات دولتی، مبارزه خستگی ناپذیر برای ایجاد جبهه واحد ضد استعمار و راه رشد غیر سرمایه داری کشور خود و برای خروج ایران از پیمانهای تجاوزکارانه پیگار میکند . حزب توده ایران درفعالیت خود احکام و اسناد جهانی کمونیستی ، اعلامیه و بیانیه سالهای ۱۹۵۷ و ۱۹۶۰ را در مد نظر گرفته و سهم گرانبهای خود را در امر تحکیم صفوف جنبش جهانی کمونیستی و نیروهای انقلابی عصر ما براساس مارکسیسم ـ لنینیسم و انترناسیونالیسم پرولتری ومبارزه برای حفظ وتحکیم صلح و امنیت خلقها ادا میکند . ما از بسط روز افزون روابط برادرانه بین دو حزب خود که بیشک در آینده بسود پیروزی امر کبیر مشترک ما بسط و تحکیم بیشتری خواهد یافت شادانیم . در روز سالگشت پرافتخار حزب شما از صمیم قلب برای شما رفقای عزیز وبرای همه کمونیست های ایران کامیابیهای تازه در مبارزه مقدس و در راه رشد کشور در طریق دموکراسی و ترقی اجتماعی و علیه تحریکات امپریالیسم جهانی خواستاریم .

با درود برادرانه

کمیته مرکزی حزب توده‌ای انقلابی مغولستان

تلگراف تبریک حزب مترقی زحمتکشان قبرس

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز !

بمناسبت ۲۵ مین سالروز تأسیس حزب‌توده ایران ، شادباشهای خود را بشما مبارزان پیگیر تقدیم میداریم و کامیابی شما را در مبارزه برای استقلال ، دموکراسی و ترقی اجتماعی ملت ایران آرزو مندیم .

با سلامهای برادرانه

حزب مترقی زحمتکشان قبرس

دبیر اول — پاپائی یوناتو

خوانندگان عزیز

توجه فرمائید !

بنا به پیشنهاد و درخواست عده زیادی از شنوندگان گرامی رادیو پیک ایران ، در ساعات پخش رادیو بشرح زیر تغییر داده شده است :

رادیو پیک ایران همه روزه در ساعت ۶ و ۷ و ۵۰ دقیقه بعد از ظهر بوقت تهران بر روی امواج کوتاه ۲۵ ـ ۲۶ ـ ۳۱ متر برنامه پخش میکند . ساعات ۶ بعد ازظهر پس از اعلام برنامه بزبان فارسی ، گفتاربزبان کردی آغاز میشود و تا ساعت ۶ و ۳۰ دقیقه ادامه میابد . از ۶ و ۳۰ دقیقه تا ۷ برنامه بزبان آذربایجانی و از ساعت ۷ تا ۷ و ۵۰ دقیقه برنامهٔ فارسی پخش میگردد . این همین برنامه از ساعت ۷ و ۵۰ دقیقه مجدداً تکرار میگردد و تا ساعت ۹ و ۴۰ دقیقه ادامه میابد . از خوانندگان گرامی خواهشمندیم ساعات وامواج رادیو پیک ایران را بدوستان و آشنایان خود نیز اطلاع دهند .

هموطنان عزیز ! رفقای حزبی !

به این آدرس در استکهلم (سوئد) با رادیو پیک ایران ، مامنامه مردم ، مجله دنیا و مجله مسائل بین‌المللی مکاتبه کنید . نظریات ، انتقادات و پیشنهاد های خود را برای بهبود رادیو و مطبوعات و مجموعه فعالیت ما ارسال دارید

P. B. 4176
Stockholm 4
Sweden

بقیه از صفحه ۱

برای بازگشت پناهندگان سیاسی به میهن مبارزه کنیم !

ولی برخورداری از مواهب اجتماعی جوامع سوسیالیستی ، برخورداری از امکان تحصیل و کار ، استراحت و معالجه و غیره ، هیچکدام حتی لحظه‌ای عشق به ایران وشوق بازگشت به میهن را در نهاد کوچك و بزرگ مهاجرین ایرانی کاهش نداده است . این یکی از خدمات با ارزش پناهندگان سیاسی ایرانی است که نسل جوان ایرانی را در مهاجرت با زبان و فرهنگ و تاریخ ایران آشنا نگاه داشتند و حس میهن پرستی و علاقه بآب و خاك آباء و اجدادی را در آنها تلقین کردند و پیوسته دورنمای خدمت بوطن را در برابر آنها زنده نگاه داشته اند .

محیط امن ومتمدن کشورهای سوسیالیستی در ترقی فکری و روحی پناهندگان سیاسی مؤثر بود ولی این تأثیر تنها از این جهت بود که این پناهندگان خودرا برای آنکه خادمین برشرتری برای ترقی و تکامل میهن خود ایران باشند از هر باره آماده ساخته اند . پناهندگان سیاسی با هزاران رشته عاطفه قلبی بایران پیوسته اند . آنها با تمام الیاف روح به تاریخ و فرهنگ و حیات جامعه ایران مربوطند . پدران و مادران ، برادران و خواهران ، خویشاوندان و دوستان آنها در آن سرزمینند . هیچ مهاجر سیاسی ایرانی نیست که روزی را بی گفتگو در باره ایران ، در باره سرنوشت مردم ، در باره نیك و بد این سرنوشت بسر آورد . هیچ مهاجر سیاسی ایران نیست که از خاطرات شادی آور یا دردناك زندگی خود در میهن با عشق وشوق یاد نکند . این امری است کاملا طبیعی و بدیهی . عادت زیست در جوامع سوسیالیستی موجب نسیان و غفلت نسبت به سرنوشت وطن و مردم وطن نشده است بلکه منطق واحساس وشوق آنها را در مورد سرزمین پدری بازهم روشن تر و برا تر ساخته است . دیدن ثمرات انقلاب سوسیالیستی و دستاورد های شگرف مردم در این جوامع و مقایسه این دستاوردها با وضع در کشور، حس تلاش برای پیشرفت و سعادت ایران و ایرانی را در پناهندگان سیاسی از همیشه نیرومندتر کرده است .

مسلماً درد وطن واحساس عمیق دوری از هموطنان ، عشق به خدمت به میهن ، عواطفی است که برای همه پناهندگان و مهاجران سیاسی در هر کجا که باشند مشترك است و این خاص گروه معینی از مهاجران سیاسی نیست .

وجود هزاران تن مهاجر سیاسی ایرانی در کشور های خارج ، یعنی وجود کسانی که بسبب اعتقادات سیاسی خود ناگزیر بجلاء وطن شده اند خود برهان روشن است بر سیاست اختناق و ترروری که در میهن ما حکمرواست . رژیم ایران در این اواخر بیش از همیشه دم از دموکراسی ، پارلمانتاریسم ، آزادی بیان و زندگی حزبی میزند . آیااین واقعیت که هزاران تن ایرانی بجرم داشتن افکار ترقیخواهانه در زندان و تبعید دلیلی است بر صحت این دعاوی ؟! رژیم ایران در این اواخر بیش از همیشه از ثبات خود سخن میگوید و مدعی است که یك رژیم طبیعی است و ریشه های عمیق در میان مردم دارد . آیا ترس از آزادی عمل کسانی که نسبت به این رژیم در موضع ایوزسیون قرار دارند و بازداشت و طرد آنها از دلایل استواری و ثبات یك رژیم است یا برعکس ؟ این یك واقعیت افکار ناپذیر است که رژیم ایران در حالیکه کلیه وسایل قدرت و تبلیغات را انحصاراً در ید اختیار دارد از سخن و عمل کسانی میترسد که کوچکترین سهمی در این قدرت دولتی ندارند .

واقعیت وجود هزارها و هزارها مهاجر سیاسی محروم از دیدار وطن و هموطنان ، محروم از شنیدن زبان مادری که گاه قلب آرزومندشان بی نیل بمراد و دور از یار و پیوند از طپش باز می ایستد — دادنامه ای است لرزاننده علیه رژیم کنونی ایران . افکار عمومی جهان و ایران از وجود این تعداد انبوه مهاجر سیاسی ایران بی خبر است . باید افکار عمومی جهان وایران را از آن مطلع ساخت و برای بازگشت مهاجران سیاسی به ایران دست بمبارزه زد .

تشکیل جمعیت قانونی پناهندگان سیاسی ایرانی در اتحادشوروی علی است منطقی که باین هدف خدمت میکند . باید نظیر این جمعیتهای قانونی پناهندگان سیاسی در کلیه کشورهائی که در آن چنین پناهندگانی هستند تشکیل گردد . لازم است کمیته‌های دفاع ازحقوق دمکراتیك مردم ایران از رجال و شخصیتهای بنام جهان بوجود آید و رجال و شخصیتهای بنام جهان پناهندگان سیاسی به ایران ، برای آزادی زندانیان سیاسی ، برای گذراندن قانون عفو عمومی ، برای آزادی احزاب و اجتماعات و بیان و انتخابات در ایران دست بمبارزه زنند . لازم است مطبوعات آزاد از بند و رادیوی یك ایران در این زمینه وظایف خود را با شور تمام انجام دهند . باید از حق طبیعی هزاران ایرانی که میخواهند بوطن باز گردند و در آنجا آزاد و سر بلند زیست کنند دفاع کرد .

شاه و رژیم او میکوشند واقعیت دردناك فقدان مطلق دمکراسی در ایران را در زیر سازی از اظهارات و اقدامات عوامفریبانه پنهان نگاه دارند . تنها با اتکاء مستدل این عوامفریبی ها ، با ارائه واقعیات و اسناد انکار ناپذیر، با بردبیگیر و وسیع در راه آزادیهای دموکراتیك میتوان رژیم را وا داشت دراین زمینه ها گامی بعقب بردارد و محیطی عادی و قابل زیست برای کسانیکه نمیخواهند بشیوهٔ هیئت حاکمه باندیشند پدید آورد . بدون مبارزه وسیع ، همه جانبه ، پیگیر ، سنجیده ، بدون بسیج افکار عمومی جهان و ایران توفیقی دراین زمینه بدست نخواهد آمد .

بازگشت پناهندگان سیاسی به میهن یکی از شعار های مبرم است . باید بانام فوا در راه تحقق این شعار و دیگر شعار های مبرم حزب عمل کرد .

بقیه از صفحه ۲

درباره برخی از مسائل مهم روز

«فباحت را کنار بگذاریم و شرافتمندانه بگوئیم که علت حضور ما در اینجا «تعهدات رسمی ما برطبق قراردادها» یا «رسالت‌ستی ما برای حفظ صلح در خلیج فارس» نیست . در قرن ۱۹ ما در اینجا برای دفاع راه های بازرگانی خود بهندوستان آمده بودیم و اکنون نیز صاف و ساده بخاطر نفت است که در تقلا هستیم» .

اما در باره ادعای ارضی برخی ناسیونالیستهای عرب نسبت بخاك ما ، بعقیدهٔ ما در شرایط کنونی تناسب نیرو ها در جهان و در خاور میانه طرح این قبیل دعاوی بی‌پایه پنداری موهوم بیش نیست . واقعیت آنست که امپریالیستهای امریکا و انگلستان با تشویق تسلیحات عربستان سعودی و ایران میخواهند سدی در برابر جنبشهای ملی در کشور های عربی و در خاورمیانه بوجود آرند و بر همین اساس است که مسئله ایجاد اتحاد ملل اسلامی در مقابل شعار وحدت کشور های عربی مطرح شده است و شاه ایران با چنین طرحی هم هم‌آ کنون موافقت نموده است .

بنا بر این مسابقهٔ تسلیحاتی که در خاور میانه و بویژه در منطقه خلیج فارس صورت میگیرد یکی دیگر از نقشه های امپریالیستی است که برای دفاع از منافع این کشورها با هزینه عربستان سعودی و ایران تنظیم شده است و این ماجرای جدیدی‌است که کشور ما برخلاف منافع ملی و میهنی‌خود بدان کشیده میشود .

طولانی ترین قسمت سواحل و بیشتر جزائر خلیج فارس متعلق بکشور ما است . بنا بر این بحق کشور ما درخلیج فارس‌دارای منافعی است که باید حفظ شود و از آن دفاع گردد . ولی هدف عمده آنچه اکنون‌درخلیج فارس میگذرد همانطور که گفته شد حفظ و دفاع منافع ملی ما نیست و بمکس حفظ و دفاع منافع امپریالیستهای امریکا و انگلستان در این ناحیه است که در زیر عنوان حفظ منافع ما تظاهر میکند .

حزب ما همیشه در صف مقدم مدافعین استقلال و حاکمیت و تمامیت ارضی ایران بوده و هست و بزرگترین دشمن استقلال میهن را در وجود امپریالیستهای امریکائی و انگلیسی می‌بیند . زمامداران کنونی ایران بجای اینکه نیروی خود را علیه دشمنان واقعی متمرکز کنند بالهام همین دشمنان به مقابله دشمنان خیالی میروند .

ما هوادار تقویت نیروهای دفاعی ایران بوده و هستیم و طبیعی است اگر گامی در جارچوب استقلال کشور برای تقویت این نیروی دفاعی برداشته شود مورد مخالفت‌مردم ایران نخواهد بود ، اما نه تقویت ارتشی که رهبری و تسلیحات آن در دست امپریالیستها است و مدتهاست که یك زائده پنتاگون تبدیل شده است .

ارتش ایران باید ملی گردد و تنها یك ارتش ملی میتواند از حقوق و منافع حیاتی ایران در هر موقع و در هر شرایط باتکاء تمام خلقهای ایران دفاع نماید .

قهرمانان خاموش

قهرمانان همگی نام ندارند و نشان .
قهرمانی همه جا جلوه ندارد روشن .
قهرمانی چه بسا در شب تاریك محن
زهر آگین تیر عداوت که ازجان گذرد .
راه بیکار حقیقت . که گذرگاه بلاست
راه صعبی است ، میندار که آسان گذرد .
گاه تحقیر ، گهی خنده و گاهی دشنام
گاه پیمان شکنی ، گاه ملالت ، که دام
نه همه رزم بزرگ است و هماورد بنام
که همه عرصهٔ فخر است و همه جادهٔ فتح
قهرمانی است که در این ره پر پیچ وتلاش
پای بشناری و در کوشش جانانهٔ خویش
بکدم از راه به بیراههٔ دشمن نروی .
از پی قدرت و القاب معلنطن نروی .
پای بشناری و افتاده و خاموش و متین
خار این جاده بروبی و از این خارهٔ سخت
راه بگشائی و گامی بجلو برداری .
که ره رفته بده بار دگر بسپاری .
آن طپشها که در این جهد بجان میکوبد
قهرمانی است، شگرف‌است، ولی بی‌نام است.
وانکه این جادهٔ پرخارببرگان رود
قهرمان‌است، بزرگ است ولی گمنام‌است.

❀

ای شما زمرهٔ گمنام که بی بانگ و نهیب!
تشنه بردهٔ افسون شدهٔ جور و فریب .
نه ز یادند ، نه از یم ، نه آزار ، نه رنج
از ره خویش نلغزیده در این عصر سپنج ،
برشما لشکر انبوه ز ما باد درود!
قهرمانان خوشید ، نباشد عجبی .
کس ندانست کیانید، چه کرده اید ، چه‌اید
ز چه در بستر آرام نخفتید شبی ،
بشما منتظران سحر عقده گشای ،
در شب تیرهٔ انبوه ز ما باد درود!

❀

کارگاهی است جهان کش همهٔ جلوه‌گری
در نهانگاه تکامل بخوشی زاید .
وانچه در خانهٔ اسرار جهان میگذرد
بامداد دگری پرده ز رخ بگشاید ،
رخنه در یاوری بیداد و ستم‌کار شماست
چشم تاریخ رصد بسته و بیدار شماست .

ا. سپهر ۱۳۴۵

در اندیشهٔ خوشبختی کودکان

کنفرانس بین المللی کودکان که از طرف فدراسیون دمکراتیک جهانی زنان و کمیته آن متشکل از شخصیت های برجستهٔ زنان دنیا تشکیل شده بود با حضور نمایندگان ۱۴ کشور افریقائی، ۱۱ کشور آسیائی ۲۶ کشور اروپائی، ۱۷ کشور امریکائی استرالیا و ۱۴ تشکیلات بین المللی و از جملهٔ یونسکو از تاریخ ۳ تا ۶ اکتبر ۱۹۶۶ در استکهلم (سوئد) تشکیل جلسه داد.

شخصیت خانم آندره آ آندره ان یکی از نائب رئیسهای فدراسیون که خود از کشور سوئد است خبر مقدم گفت و سپس خانم اوزنی کوتون سخنرانی خود را آغاز کرد.

شخصیت خانم کوتون که امسال ۸۵ سالگی تولد او جشن گرفته شد و علاوه بر اینکه یکی از شخصیت های دانشگاهی و دانشمند کشور فرانسه است نمونه برجسته زنان عصر ماست، جلسه را تحت تأثیر مطلق خود قرار داده بود. این خانم با انرژی که نه پیری و نه ضعف و نه کار زیاد قادر به خسته کردن او نیست با صدای رسائی چنانکه گوئی زن جوانی بآیندهٔ کودک خردسالش میگیرد سخن میگفت، راه نشان میداد، پیشنهاد میکرد، تشریح میکرد و برای نجات نسل جوان از چنگال یأس، مرگ، جهل و بیسوادی تمام فکر و نیروی خود را عرضه داشته و سایرین را بهمکاری میطلبید.

درباره اعلامیه حقوق کودک مصوبه انجمن ملل متحد وی گفت:

آیا این آرزوها نیست که تمام کودکان جهان با آزادی کامل تمام امکانات پرورش جسمی و روحی را دراختیار داشته باشند؟

که کودکان از تمام مزایای امنیت اجتماعی برخوردار شده وسیله فرا گرفتن و تفریح در اختیار آنها باشد؟

که تعلیم‌وتربیت مجانی و اجباری گردد و ابر های تیرهٔ جهل و بیسوادی از جهان زندگی رخت بر بندد؟

که کودکان از تمام آنچه تفاوت‌نژادی و طبقاتی بار میاورد مصون مانده و روحیه بیگناهشان و آیندهٔ آنها تیره و جریحه‌دار نگردد؟

چرا، اینها آرزوی ماست و چون این اصول در اعلامیه حقوق کودک نیز متمکس است باید با همکاری وسیع بین المللی به تحقق آرزو های خود بکوشیم. سپس افزود متاسفانه امروز بجای اینکه به این درد ها بیاندیشند هستند نیرو هائی که با بیرحمی به درو کردن خوشه های برومند زندگی کودکان سر گرمند وسپس قسمتهائی از گزارش هیئت نمایندگی فدراسیون دمکراتیک جهانی زنان اعزامی به ویتنام را خواند.

خانمی میگوید: «چشم خود کودکان را که در شعله کباب میشدند دیدیم. من بطرف پسر بچه ۶ - ۷ ساله ای پیش دویدم جسم سوزان زندهٔ او چون بوی گوشت سوخته تنم را قطع کرد. در آن جسم کوچك شعله ور دو چشم زندهٔ ملتمس که درد در آن پیچیده بود بما نگاه میکرد. وقتی برخست آتش او را خاموش کردند در تمام جسم سوخته‌اش یك جای سالم برای نهادن یك بوسهٔ نوازش یا وداع نبود.»

مادام کوتون از خواندن این جملات صدایش میلرزید و صد بوسهٔ نوازش و وداع بسوی کودکان قربانی از قلب پیرزنی روانه بود.

بنا بر برنامهٔ منطبق باشعارهای کنفرانس چهار کمیسیون تشکیل گردید:

کمیسیون مربوط به تعلیم و تربیت

کمیسیون مربوط به سلامتی کودکان جهان

کمیسیون مربوط به شرایط زندگی کودکان جهان

و کمیسیون چهارمی اختصاص به ویتنام داشت و از هر کمیسیون قطعنامه ها و سفارش نامه هائی صادر گردید.

بسیاری از کشور های در حال رشد به فدراسیون پیشنهاد کردند که بآنها کمکهای علمی بیشتری داده شود و آنها را در راه مبارزه در مورد تساوی تعلیم و تربیت بین پسران و دختران، تهیه بورسهای تحصیلی کتاب، کتابخانه و غیره مساعدت نمایند و فدراسیون با اطمینان دادن بایدکه از تمام امکانات خود درین راه استفاده خواهد کرد به تقاضا های آنها جواب مثبت داد.

نماینده ایران در کمیسیون تعلیم‌وتربیت شرکت داشت وبه نمایندگی از طرف کشور های در حال رشد تقاضا های شدهٔ بالا را مطرح و همچنین از وضع کنونی مبارزه با بیسوادی در ایران صحبت کرد.

تسلیت

کمیته مرکزی حزب توده ایران از جانب خود ودرنام همه اعضاء حزب، مناینده مرگ شادروان حسین طبری پدر ولیق احسان طبری عضو کمیته مرکزی حزب توده ایران را به ایشان و خانواده محترم طبری صمیمانه تسلیت میگوید و خود را در این اندوه شریك میداند. ما برای ولیق احسان طبری عضو با سابقه رهبری حزب توده ایران که از شخصیت های برجسته اجتماعی و ادبی میهن ما هستند آرامش روحی میطلبیم تا بتواند همچنان بکار ارزنده و خلاق خود ادامه دهد.

کمیته مرکزی حزب توده ایران

بقیه از صفحه ۱

یك اعدام دیگر

تسلط رژیم کنونی تشکیل میشود دادگاهی درست بود و افکار عمومی از جریان دادگاه و از دلایل اتهاماتی که به بهمن وارد شده است واز کیفیت مدافعات متهم بکلی بی‌اطلاع است. شایع بود که بنا بوساطت آقای اسداله علم به بهمن قشقائی امان داده شده است. ما بدون آنکه بخواهیم در باره چگونگی فعالیت بهمن قشقائی که از کم و کیف آن اطلاع موثقی در دست نداریم بفهمیم بنا بوظیفه اصولی خود باین شیوه محاکمات در بسته معترضیم. دولت ایران باید بجای تیرباران کردن ها در این باره بیندیشد که چه چیز موجب مقاومت مردم تا حد تنازر جان خود میشود. اگر نظامی بحکم تاریخ محکوم به زوال است، تیرباران ها آنرا نجات نخواهند داد.

در این جهان که گرم ستیزند

هست و نیست

در این جهان که گرم ستیزند هست ونیست
پرسی اگر که زندگی ما برای چیست؟
گویم ترا که نیست برای قلندری
هنگامه زمان گذرانیدن به بیخودی
سرتاسر حیات گرفتن بسرسری.

❀

از بهر جمع خواسته و ساز و برگ نیست
از بهر مرگ وحشتی آنسوی مرگ نیست.
نی بهر ماتم است و نه از بهر اضطراب.
نی تن زدن ز رنج وهراسیدن از عذاب.

❀

معنای زندگی است نه از شاخسار عمر
با رعشه های بیم درآویختن به آز،
خواری کشیدن از همه درگیر و دار عمر
از بهر آنکه عمر شود اندکی مضر.

❀

معنای زندگی است نه آرامش خموش.
نی بازتك های وهوی بگرد وجود خویش.
نی پا کشیدن است از میدان کار و کوش.
نی راه کار و کوش گزیدن بسود خویش.

❀

معنای زندگی است نبردی گران نبرد
از بند وارهند کسانی که بنده اند.
پیروز تر ز پند کسانی که زنده اند.

ا. س.

ویت نام قهرمان می رزمد

ویت نام قهرمان که در راه استقلال و شرف خود می رزمد فرق فرخون است. رهبران امپریالیست امریکا این سرزمین سر سبز و پر برکت را به جهنمی سوزان مبدل کرده‌اند و بیکی از تبهکارانه ترین جنگهای تاریخ در این مرز و بوم مشغولند. «جرم» ویت نام که اکنون آماج بمبهای گلوله های ارتش ناوگان و هواپیمای نظامی امریکاست آنست که میخواهد سرزمین وی آزاد و مستقل متحد باشد. امپریالیستهای امریکا که همه جا حامیان شوم ارتجاعی ترین عناصرند در اینجا نیز گروه منفور کاتولیکی را بر تخت قدرت نشانده و خود با سر نیزه خون آلود به پاسداری این فضولی خیانت پیشه گماشته‌اند. اینکه در ویت نام کدام نیرو غلبه کند امپریالیسم و ارتجاع یا مردم استقلال طلب این سرزمین، مطابق است که در تاریخ معاصر و آتی اثرات عمیقی خواهد داشت لذا همه مردم جهان امر مردم ویتنام را امر خود میدانند و آرزومند پیروزی این خلق رنجدیده و قهرمانند و در پیروزی نهائی خلق ویت نام شادند خود این خلق تردید ندارند.

مردم ایران که خود شیفته استقلال و آزادی هستند بخاطر این مبارزه مردم ویتنام را خیال میکنند. این واقعیت که مردم ایران خود از امپریالیسم امریکا و عمالش رنج میبرند، در احساس همدردی و اتحاد عمیق مردم نسبت به مبارزه خلاقانه مردم ویتنام تاثیر اساسی دارد.

همونطائی!

از هر راه که میتوانید بمبارزه مقدس مردم ویتنام یاری مادی و معنوی برسانید. خشم و غضب خود را به اعمال جنایتکارانه امپریالیسم امریکا ابراز دارید و رأی وجدان بین المللی نشان دهید. ادامه های اعتراض سفارت امریکا در تهران و به کاخ سفید واقعیتگین گرسال دارید. دولت را وادارید که در مورد ویت نام و در جهت دفاع از عمال این کشور سیاست صریح پیش گیرد. مبارزه مردم ویتنام مبارزه همه مردم جهان علیه ارتجاع، در راه استقلال و آزادی است. این حادثه‌ای نیست که در گوشه‌ای از جهان بگذرد. برای همه جهان اهمیت درجه اول دارد. ما اطمینان داریم که پیروزی نهائی در این نبرد با خلق ویتنام است نه با مجیلوران و خاصیان.

نظرمند باد پیکار مقدس مردم ویتنام!

صحنه ای از غرفه ماهنامه مردم در جشن روزنامه «اومانیته»
هزاران نفر با علاقه و اشتیاق از نمایشگاه ماهنامه مردم دیدن نمودند.